

Kan man være sikker på at hunden får rett diagnose?

Gode rutiner, nordisk spesialkompetanse og kvalitetssikring gir god reliabilitet.

Tekst: Kim Bellamy, veterinær /avlskonsulent NKK • Foto: iStock

Hofteleddsdysplasi graderes etter gitte kriterier og deles inn i følgende kategorier: Fri (A+B), svak grad (C), middels grad (D) og sterk grad (E). Kriteriene for hver diagnose er felles for alle FCI-land og kan leses i tekstboks 1.

Det er gode rutiner for å sikre at hundene får rett HD-diagnose. Å diagnostisere en A-hofte, eller i andre enden av skalaen en D- eller E-hofte er ikke vanskelig. Det er å skille en B-hofte fra en C-hofte som noen ganger kan være mer utfordrende. For å sikre at også B- og C-hundene blir plassert i korrekt kategori har avleserne gode rutiner for kvalitetssikring.

Kvalitetssikret avlesning

For det første vil en avleser alltid be en annen avleser om å også vurdere bildet dersom vedkommende er i det minste i tvil. Dersom bildet har dårlig kvalitet vil det bli returnert til veterinæren uten å leses av - hensikten med det er å utelukke at et dårlig bilde kan føre til at hunden feildiagnostiseres. Noen ganger kan bildet ha god kvalitet, men hunden kan ligge litt skjevt. Slike bilder blir også returnert for å forsikre at ikke hundens posisjon på bordet kan påvirke diagnosen.

Det er viktig at bilder som har lav kvalitet eller er skjeve returneres til klinikken uten å avleses. Hovedårsaken er selvsagt at man skal

være sikker på at man setter rett diagnose, men i tillegg er det viktig av hensyn til en mulig anke. Det nordiske røntgenpanelet vil ikke lese av bilder med mindre kvalitet og posisjonering er optimal. Selv om det kan virke frustrerende å noen ganger måtte røntge hunden på nytt, kommer det eier til gode i form av enda sikrere diagnoser.

De siste årene har moderne røntgenapparater bidratt til at bildekvaliteten er betydelig forbedret. Det har ført til enda sikrere diagnoser enn tidligere.

Nordisk spesialkompetanse

NKKs avlesere deltar i det nordiske røntgen-

panelet, som består av HD-avlesere fra alle de nordiske landene. HD-avleserne har alle spesialkompetanse og utdanning i avlesing av HD-bilder. Panelet møtes to ganger årlig. I tillegg til å gjennomgå alle ankesaker, tar også panelet for seg 1-2 raser årlig som de plukker ut bilder fra og avleser hver for seg. Deretter diskuterer de hvilke diagnose de har satt og hvorfor, dette for å sikre at alle de nordiske avleserne er samstemte og setter diagnose etter like kriterier.

NKKs avlesere foretar også interne kontroller for å kvalitetssikre avlesningen. For et par år siden ble 30.000 HD-diagnoser for hver av avleserne sammenlignet. Resultatet er vist

tabell 1 og viser at de norske avleserne er veldig samstemte i sin avlesning.

Med jevne mellomrom har vi også plukket ut B- og C-bilder fra ulike raser som avleserne har vurdert hver for seg. Et eksempel på en slik gjennomgang som ble foretatt nylig er vist i tabell 2, og viser igjen svært god reliabilitet.

Usikker på diagnosen?

Dersom man føler seg usikker på om sin hund har fått korrekt HD-diagnose har man flere muligheter. For det første kan man røntge på nytt etter 6 måneder. For det andre kan man anke resultatet til det nordiske røntgenpanelet.

Ved en anke blir HD-bildene sendt til de øvrige nordiske landene. HD-avleser i hvert land leser bildene blindt. De vet ikke hvilken diagnose de andre avleserne har satt når de selv setter diagnose, ei heller hundens opprinnelige diagnose. Etter at avleser i hvert land har svart, blir diagnosene sammenfattet til en endelig diagnose. De fleste får samme diagnose etter anke, men i de tilfellene der diagnosen blir endret får eier tilbakebetalt ankegebyret.

Etter en runde i det nordiske røntgenpanelet har man fått individuell vurdering av hoftebildene fra fire ulike røntgeneksperter. Man kan altså føle seg svært sikker på at endelig diagnose er korrekt. ■

Tabell 1

	Avleser x	Avleser y
A+B	78,3%	76,4%
C	14,1%	14,4%
D	6,2%	7,3%
E	1,4%	1,8%

Interne kontroller viser at de norske avleserne er veldig samstemte i sin avlesning.

Tabell 2

Off. diagnose	Ny avleser 1	Ny avleser 2
C/C	C/C	C/C
C/C	C/C	C/C
C/C	C/C	C/C
C/C	C/C	C/C
B/B	B/B	B/B
C/B	C/B	C/C
C/B	C/B	C/C
C/B	C/B	C/B
C/C	C/C	C/C

